

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE ZA ROK 2018 Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU KARKONOSKIEGO SEJMIKU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Rozdział 1. Działalność administracyjna

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych funkcjonuje jako związek stowarzyszeń, rok 2018 nie przyniósł zmian w jego strukturze. Zatem liczba członków zwyczajnych na zakończenie 2018 roku wynosiła 12 organizacji.

Organizacje te to:

- 1) Towarzystwo Karkonoskie,
- 2) Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie i Ruchowo „PRZYJACIELE”,
- 3) Stowarzyszenie Niedosłyszających „LIRA”,
- 4) Jeleniogórskie Stowarzyszenie Inwalidów Wzroku,
- 5) Zarząd Rejonowy Stowarzyszenia Diabetyków,
- 6) Polskie Stowarzyszenie Diabetyków – Koło Miejskie w Jeleniej Górze,
- 7) Stowarzyszenie Senior 60,
- 8) Stowarzyszenie Jeleniogórska Promenada Bobru,
- 9) Karkonoska Akademia Aktywnych Seniorów,
- 10) Fundacja Instytut Rewalidacji,
- 11) Fundacja Alternatyw Cywilizacyjnych „Życ inaczej”,
- 12) Karkonoski Klub Seniora i Wolontariusza.

Rok 2018 był rokiem wyborczym. Wskutek wyborów dokonanych przez Walne Zebranie władze w 2018 roku funkcjonowały w następującym składzie :

Zarząd KSON:

- 1) Stanisław Schubert – prezes,
- 2) Waldemar Wiśniewski – wiceprezes ds. rehabilitacji społecznej i zawodowej,
- 3) Marek Dębski – wiceprezes ds. organizacyjno-statutowych,
- 4) Lech Rataj – wiceprezes ds. polityki RODO,
- 5) Ryszard Czosnyka – skarbnik,
- 6) Paweł Gluza – sekretarz,
- 7) Ryszard Grek – członek zarządu,
- 8) Ewa Kaźmierczak-Wojtasiewicz – członek zarządu.

Komisja Rewizyjna KSON:

- 1) Jolanta Piwcewicz – przewodnicząca,
- 2) Józef Kulak – wiceprzewodniczący.
- 3) Eugeniusz Sosnowicz – członek komisji

W roku 2018 Zarząd KSON obradował 10 razy. Na posiedzeniach tych podjętych zostało 5 uchwał o następującej treści:

Nr uchwały	Data	Treść
1/04/Z/2018	12.04.2018 r.	o polityce bezpieczeństwa informacji w związku z RODO
1/05/Z/2018	28.05.2018 r.	o zatwierdzeniu kompletu materiałów na XXVII Zebranie Walne KSON
1/09/Z/2018	20.09.2018 r.	o zabezpieczeniu środków finansowych z przeznaczeniem na wkład własny w ramach programu ZIT – remont siedziby KSON.

Ponadto 28.05.2017 r. odbyło się XXVII Walne Zebranie KSON. . W trakcie Walnych Zebrań podjęto 8 uchwał w następujących tematach:

Nr uchwały	Data	Treść
1/W/2018	28.05.2018 r.	o przyjęciu sprawozdania merytorycznego i finansowego KSON za rok 2017
2/W/2018	28.05.2018 r.	o przyjęciu sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej za rok 2017
3/W/2018	28.05.2018 r.	o udzieleniu absolutorium Zarządowi KSON za rok 2017
4/W/2018	28.05.2018 r.	o przyjęciu kierunków działania na lata 2018/19
5/W/2018	28.05.2018 r.	O przyjęciu Regulaminu pracy Zarządu KSON
6/W/2018	28.05.2018 r.	o wyborze Prezesa KSON
7/W/2018	28.05.2018 r.	o wyborze Zarządu KSON
8/W/2018	28.05.2018 r.	o wyborze Komisji Rewizyjnej KSON

Rozdział 2. Działalność merytoryczna

1. Kształtowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie.

1.1. Kształtowanie wolnego od stereotypów wizerunku osoby niepełnosprawnej.

α) W roku 2018 Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych w Jeleniej Górze kontynuując dwunastoletnią tradycję tym razem wspólnie z partnerami – organizacjami pozarządowymi z Cieszyna i Gorzowa Wielkopolskiego - wydał 5 numerów **Biuletynu Inintegracyjnego "Niepełnosprawni TU i TERAZ"** w nakładzie 8000 egzemplarzy każdy, w formacie A4, o objętości stron 40 na papierze kredowym (razem 40 000 egzemplarzy). Warto nadmienić, że jedno wydanie zostało wzbogacone o 16-sto stronicowy dodatek dotyczący rehabilitacji. Do dyspozycji współpracujących z nami przy realizacji tego projektu partnerów w Gorzowie Wlkp. i Cieszynie oddaliśmy średnio po 12 stron na każdego partnera na numer Biuletynu z przeznaczeniem na tematykę dotyczącą integracji osób niepełnosprawnych z terenu województw: śląskiego i lubuskiego pozostawiając dla tematyki dotyczącej regionu jeleniogórskiego podobną ilość stron. Biuletyn oprócz wersji papierowej wydawany był również w formie e-Biuletynu, co umożliwiło przenoszenie artykułów z poszczególnych numerów Biuletynu z formy papierowej na elektroniczną, dopisywanie komentarzy pod każdym z artykułów, zamieszczanie na portalu artykułów, które nie mogły ukazać się w formie papierowej, a zasługują na publikację oraz umieszczanie na portalu dodatków do Biuletynu. Dane ze statystyk wejść na stronę internetową to średnio 500 osób dziennie, a jej wersja papierowa dociera do około 24 tys. Czytelników na zasadzie przeczytaj i podaj dalej. Strona została wyposażona w aplikację czytającą.

Wartość projektu w roku 2018 to 159 227,86 zł, wkład własny do realizacji w roku 2019 55000zł. Projekt trwa. Liczba zaangażowanych wolontariuszy to 4 osoby.

Biuletyn dystrybuowany był za pośrednictwem kościołów i parafii, ośrodków zdrowia, szpitali, aptek, sklepów wielkopowierzchniowych, urzędów miast i gmin oraz organizacji pozarządowych. Adresatami Biuletynu były w szczególności osoby niepełnosprawne, seniorzy, ich rodziny, opiekunowie, przyjaciele. Biuletyn wpływał na integrację społeczną poprzez przedstawienie rzeczywistego wizerunku osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem następujących działów tematycznych:

- wydarzenia (przegląd wydarzeń),
- porady medyczne i nowinki medyczne,
- prezentacja dokonań organizacji działających na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem województwa: dolnośląskiego, śląskiego i lubuskiego,
- z redakcyjnej poczty (listy od czytelników),
- turystyka, sport, kultura, szkolnictwo, zatrudnienie,
- ważne informacje i wydarzenia PFRON
- codzienne sprawy osób niepełnosprawnych,
- problemy demokracji wewnętrznej w NGO.

Istotnym podkreślenia jest fakt, że większość dziennikarzy piszących na potrzeby Biuletynu wywodzi się ze środowisk osób niepełnosprawnych i grup z tym środowiskiem związanych.

b) W roku 2018 KSON obchodził 17 rocznicę swojego funkcjonowania. W związku z tym po raz trzeci zorganizowano KSON-alia - Drugi Jeleniogórski Tydzień Osób Niepełnosprawnych i Seniorów. Projekt ten to podsumowanie 17-letniej pracy Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych. W ramach obchodów odbyło się szereg spotkań i uroczystości zwieńczonych Galą Integracyjną oraz wręczeniem wyróżnień wolontariuszom oraz Ambasadorom Ludzi Otwartych Serc. Ambasadorami Ludzi Otwartych Serc w tym roku zostali: Agnieszka Więcek, Ryszard Grot i Barbara Ciechanowicz. Materiały z tego wydarzenia (zdjęcia i filmy) znajdują się na stronie internetowej oraz fanpage'a Facebook KSON i na kanale Youtube. Wartość projektu 9394 zł, z dofinansowaniem w wysokości 5200 zł i udziale własnym w wysokości 4194 zł. W projekcie wzięło udział ponad 100 osób w tym 6 Wolontariuszy

c) W roku 2018 KSON zrealizował 3 audycje **”Karkonoskiej Telewizji Integracyjnej”** . Ta forma popularyzacji tematyki integracyjnej osób niepełnosprawnych przyjęła się od ośmiu lat w mieście i regionie. Audycje poza emisją telewizyjną są dostępne na stronach internetowych: KSON-u, YouTube, Facebook, Strimeo.tv, tym samym popularyzują Dolny Śląsk, region Karkonoszy oraz Miasto „Bez Barier” – Jelenią Górę integrując społeczność, przeciwdziałając dyskryminacji i poprawiając wizerunek osób z niepełnosprawnością. Pokazują miasto i region jako przyjazne niepełnosprawnym. Należy zaznaczyć, iż wszystkie audycje są tłumaczone na język migowy i opatrzone napisami dolnymi.

Wartość projektu 17 615 zł, dotacja 12700,- wkład własny 4915 zł. Szacunkowa liczba odbiorców to około 600 000 osób. Liczba Wolontariuszy 6 osób.

d) Od czerwca 2018 roku KSON uruchomił radio internetowe www.radiokson.pl. Radio nadaje w trybie 24 godzinnym audycje wg opracowanej ramówki dostępnej na stronie internetowej radia. Do końca roku 2018 nadano około 200 audycji autorskich o charakterze edukacyjnym, interwencyjnym i oświatowym. Największą popularnością cieszyły się audycje historyczne „Dźwięki historii” traktujące o wrześniu 1939 i wojnie obronnej, Westerplatte, 40 rocznicy pontyfikatu Papieża Jana Pawła II, 100 rocznicy Niepodległości Państwa Polskiego i Powstania Wielkopolskiego. W specjalnym bloku „Nie tylko o zdrowiu” nadano audycje – rozmowy z lekarzami różnych specjalizacji. Radio relacjonuje również wydarzenia sportowe środowiska osób z niepełnosprawnościami obejmując nad nimi patronaty medialne, ważniejsze, bieżące wydarzenia w Regionie i Polsce. W Radio zatrudnieni są dziennikarze i technicy z niepełnosprawnością, osoby z wieloletnim doświadczeniem medialnym i reporterskim ale i młodzi adepci sztuki dziennikarskiej. Radio pełni także rolę informacyjną dla urzędów i instytucji z całej Polski, której niekomercyjne komunikaty zamieszczane są nieodpłatnie. Cieszyć musi fakt, że obserwujemy stały wzrost liczby słuchaczy i korespondentów zarówno na redakcyjny telefon interwencyjny jak i na stronie internetowej radia. Przy obsłudze radia zatrudnionych jest 4 Wolontariuszy. Radio również współpracuje na bieżąco z JST, PFRON, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Ministerstwami takimi jak MEN, MSiP oraz MliR (rządowy program „Dostępność Plus”) zamieszczając odpowiednie komunikaty i informacje.

1.2. Uświadomienie osobom niepełnosprawnym przysługujących im praw i obowiązków.

W ramach działalności **punktu informacji dla osób niepełnosprawnych** (prowadzonego przez KSON tradycyjnie od 17 lat) w 2018 roku po raz kolejny przeprowadzono projekt pn. **„Międzyregionalne Centrum Informacji i Wsparcia Osób Niepełnosprawnych”**. Projekt współfinansowany ze środków PFRON z wkładem własnym. Wartość projektu w 2018 roku 692 269,89 zł z dotacji 666 610 zł. Projekt obejmował doradztwo i wsparcie prawne, psychologiczne, psychospołeczne i ogólne. Dodatkowo projekt zapewniał wsparcie Społecznego Rzecznika Osób Niepełnosprawnych i Pacjentów Ziemi Jeleniogórskiej. Ze wsparcia i doradztwa skorzystało około 3600 osób, a udzielono 7500 rejestrowanych porad. Projekt trwa.

Ilość Wolontariuszy 4 osoby.

2. Zwiększenie dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym.

2.1. Aktywizowanie osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier transportowych.

a) Sejmik w 2018 roku kontynuował analizę funkcji miejscowości w zakresie usuwania barier. Przeprowadzono kolejne monitoringi w zakresie:

Komunikacji:

– funkcjonowania sygnalizatorów na przejściach ulicznych z konkluzją, że nastąpiła kolejna poprawa funkcjonowania sygnalizatorów w stosunku do roku 2012, 2013 i 2014, 2015 , 2016 i 2017. **Jest jeszcze kilka newralgicznych punktów miasta (skrzyżowanie Wolności z Morcinka, Pl. Niepodległości i Pl. Wszyńskiego, skrzyżowanie Sudeckiej z Wojska Polskiego, skrzyżowanie Różyckiego z Jana Pawła**

II) problem dotyczy zbyt krótkich czasów wyświetlania sygnału zielonego, który uniemożliwia bezpieczne opuszczenie pasów przez osoby starsze i niepełnosprawne lub słabo słyszalnej emisji dźwięku. Nadal środowisko osób niepełnosprawnych oczekuje bardziej skutecznych dźwiękowych sygnalizatorów ulicznych wyposażonych w komunikaty głosowe (zamiast dokuczliwych dla otoczenia sygnałów dźwiękowych). Miasto zapowiada zmiany w tej kwestii, ale postulat komunikatów głosowych prawdopodobnie nie zostanie zrealizowany.

– Następuje dalsza poprawa funkcjonowania komunikacji miejskiej w kontekście niskopodłogowych autobusów, a przy zakupie nowego taboru uwzględniono potrzeby ON. Poprawiła się także liczba rozkładów jazdy z powiększonym drukiem, przyjaźniejsze są przystanki, **które jednak wymagają doświetlenia**. Poprawiła się obsługa pasażerów przez kierowców i kontrolerów. **Nadal zdarzają się przypadki nie podjeżdżania autobusów pod krawężnik zatoczki, regułą jest niestosowanie „przykleku” autobusu na przystanku, komunikatów o następnym przystanku.** Sprawy te będą omawiane w 2019 r. na cyklicznych spotkaniach z prezesem Spółki MZK

– **Nadal do przebudowania została jedna zatoczka autobusowa znajdująca się przy ul. Różyckiego koło sklepu Żabka w sposób umożliwiający bezkolizyjne korzystanie z autobusów niskopodłogowych, sytuacja ta nie zmieniała się od lat poprzednich;**

W roku 2018 kontynuowaliśmy monitoring dostępności osób niepełnosprawnych do innych środków komunikacji tj. PKP, PKS, prywatni przewoźnicy (busy). I tak:

– Dworzec kolejowy PKP w swej części kasowej i restauracyjnej uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych. Szyno-busy, w przeciwieństwie do starych wagonów, umożliwiają swobodny dostęp wózkowiczom do przedziału z poziomu peronu. Po remoncie dworca spełnia on wszystkie warunki dostępności dla ON do wagonów pociągów. Cieszymy się bardzo, że PKP uwzględniło uwagi KSON dotyczące remontu dworca w Jeleniej Górze.

– W procesie przebudowy dworca PKS przy galerii Nowy Rynek Zarząd Sejmiku odbył kilka spotkań z prezesem PKS Tour Jelenia Góra i projektantem obiektu handlowego. **Nadal problemem jest brak taboru np. z windami ułatwiającymi podróżowanie osobom niepełnosprawnym ruchowo.** Zdaniem prezesa PKS zakup odpowiednich autobusów to jednak melodia dalekiej przyszłości. W tej materii nic się nie zmieniło przez cały rok 2018;

– w roku 2018 nie odnotowaliśmy zgłoszeń przypadków odmowy wprowadzenia psa- przewodnika osoby niewidomej do sklepu wielkopowierzchniowego.

– W roku 2018 zrealizowany został po raz kolejny projekt skierowany do seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Cykl działań aktywizujących seniorów – kontynuacja „Oswoić starość” to projekt w ramach programu ASOS współfinansowany ze środków MRPiPS. Projektem zostało objętych 64 osoby z terenu Kotliny Jeleniogórskiej w wieku senioralnym i z niepełnosprawnościami, które mogły skorzystać z zabiegów rehabilitacyjno-sportowych, wycieczek, pogadanek, wyjść do opery, teatru itp. Wartość projektu to 61 741,34 zł, bez udziału własnego finansowego.

– W projekcie wzięło udział 62 osoby, w tym 5 wolontariuszy

2.2. Przystosowanie przestrzeni „powszechnej dostępności” do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W 2018 roku w siedzibie KSON nadal prowadzone były remonty. O ile jest to już obiekt praktycznie bez barierowy, to pozostaje jeszcze do wykonania szereg prac zabezpieczających obiekt przed zniszczeniem. Do takich prac należy izolacja pionowa budynku od strony Osiedla Robotniczego. Obecnie brak takiej izolacji powoduje zagrzybienienie i fetor w części pomieszczeń Sejmiku, gdzie przecież funkcjonują ludzie. Do wykonania pozostaje także zagospodarowanie zaplecza rekreacyjnego, wymiana instalacji elektrycznej, wymiana dachu i obróbek dekarckich. Część tych robót wykonują skierowane do Sejmiku osoby skazane przez sądy na prace społecznie użyteczne. Materiały na te roboty zdobywamy poprzez darowizny, zakupy po znacznych upustach lub współpracę z ZGKiM. Właśnie z uwagi na przejęcie w roku 2010 obiektu przy ul. Osiedle Robotnicze w fatalnym stanie technicznym prezydent Miasta zastosował szczególną ulgę w czynszu w wysokości 95% pod warunkiem, że Sejmik realizował będzie program

poprawy stanu technicznego tego obiektu. Rozpoczęcie sezonu grzewczego w 2018 roku ujawniło postępującą degradację instalacji CO w budynku. W porozumieniu z Dyrektorem ZGKiM wykonano niezbędne naprawy i uszczelnienia. Obecny stan instalacji grzewczej wymaga całościowej wymiany. Problem nie został rozwiązany definitywnie, a Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych podjął próbę pozyskania środków finansowych na kompleksowy remont CO.

W roku 2018 udało się umieścić remont budynku KSON w ramach programu rewitalizacji ZIT, który realizowany będzie w 2019 roku.

Sejmik w 2018 r. kontynuował monitoring w zakresie przystosowywania przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnością. I tak:

- dysponujemy informacjami o dostępie do placówek służby zdrowia, w tym gabinetów stomatologicznych z konkluzją, że większość obiektów jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, ale na przykład z uwagi na brak odpowiednio przygotowanych diabetologów **dzieci i kobiety ciężarne muszą poddawać się konsultacji w ośrodkach diabetologicznych we Wrocławiu**. Podobna sytuacja dotyczy neurologicznych zabiegów rehabilitacyjnych dla dzieci, które w tych sprawach muszą dotrzeć do placówek wrocławskich.

2.3. Działalność projektowa

a) Polskie Stowarzyszenie Diabetyków – Koło w Jeleniej Górze złożyło wniosek o sfinansowanie części kosztów Karkonoskiego Centrum Edukacji Diabetologicznej skierowanego do UMWD. Projekt został dofinansowany. Prowadzenie edukacji terapeutycznej dla osób z niepełnosprawnościami zagrożonych lub chorujących na cukrzycę – to projekt współfinansowany ze środków UMWD. Objęto 49 osób zajęciami projektowymi, które miały za zadanie zapoznanie Uczestników z zagrożeniami oraz profilaktyką diabetologiczną. Wartość projektu 14 480 zł z wkładem własnym w wysokości 4480 zł. Liczba Wolontariuszy 3 osoby.

b) W ramach działań prozdrowotnych Sejmik w roku 2018 złożył w Ministerstwie Zdrowia wniosek o projekt pn. „Pikniki Zdrowia „Krok po Zdrowie”. Wartość projektu w roku 2018: 361 620,00 zł, finansowane w całości przez Ministerstwo Zdrowia.

W roku 2018 zorganizowano 8 Pikników Zdrowia – zgodnie z założeniami projektu, w których wzięło udział 1616 osób w tym 4 wolontariuszy. Przebieg pikników: część teoretyczna, warsztatowa, treningi sportowe oraz indywidualne doradztwo. Poszczególne bloki szkoleniowe odbywały się równolegle z sekcjami treningowymi, tak aby wypełnić czas przeznaczony na realizację pikniku w sposób maksymalnie efektywny. Projekt trwa i ma zasięg ogólnopolski.

c) „Funkcjonariusz 1” - czyli 4-dniowe warsztaty szkoleniowe dotyczące pozyskania wiedzy z zakresu zagrożeń wynikających z niewłaściwego odżywiania i braku aktywności fizycznej.

Wartość projektu w roku 2018: 137 544,00 zł, finansowane w całości przez MSWiA

W projekcie o zasięgu ogólnopolskim zorganizowano 4 warsztaty (4-dniowe) dla funkcjonariuszy oraz pracowników służb resortu spraw wewnętrznych i administracji takich jak kadra kierownicza, dowódcy i wykładowcy szkół Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej, instruktorzy sportowi, lekarze, ratownicy, ratownicy medyczni, realizatorzy programów profilaktycznych oraz osób odpowiedzialnych za zbiorowe żywienie.

Warsztatami objętych zostało 79 osób. W pojedynczym szkoleniu uczestniczyło maksymalnie 20 osób (w ostatnim z organizowanych turnusów uczestniczyło 19 osób).

d) „Funkcjonariusz 2” czyli 4-dniowe warsztaty szkoleniowe dotyczące pozyskania wiedzy z zakresu zagrożeń wynikających z niewłaściwego odżywiania i braku aktywności fizycznej.

Wartość projektu w roku 2018: 194 435,00 zł, finansowane w całości przez MSWiA

W projekcie o zasięgu ogólnopolskim zorganizowano 6 warsztatów (4-dniowych). Warsztatami objętych zostało 120 osób. W pojedynczym szkoleniu uczestniczyło maksymalnie 20 osób przy udziale ogółem 4 wolontariuszy.

e) Edukacyjny program dla opiekunów i rodzin osób z niepełnosprawnościami typu otępiennego w szczególności z chorobą Alzheimera – to projekt współfinansowany ze środków UMWD, o wartości 26 245 zł z udziałem wkładu własnego w wysokości 3620 zł. W ramach projektu przeprowadzono szereg spotkań, prelekcji podnoszących wiedzę Uczestników na temat specyfiki chorób otępiennych jak również profilaktyki. Projektem zostało objętych 61 osób w tym 6 Wolontariuszy

W 2018 roku Sejmik wspólnie z Fundacją Instytut Rewalidacji ułatwiał dostępność osób niepełnosprawnych do usług medycznych także przez ułatwienie niepełnosprawnym pacjentom wykorzystania Dyrektywy Transgranicznej. Dyrektywa ta umożliwia skorzystanie z niektórych usług medycznych za granicą przy refundacji kosztów zabiegu przez polski NFZ. Dotyczyło to w 2018 roku zabiegu usunięcia zaćmy oraz specjalistycznych usług stomatologicznych z udziałem anestezjologa w klinikach Czeskich .

Pod kątem dostępności analizowaliśmy placówki kultury, kościoły i inne obiekty użyteczności publicznej łącznie z Urzędem Miasta i urzędami gmin z konkluzją, że sytuacja w tej mierze w porównaniu z latami ubiegłymi nie uległa istotnej poprawie. W opracowaniu jest nadal „mapa barier w mieście”.

Respektowanie Europejskiej Karty Parkingowej:

Nowelizacja zasad wydawania Europejskich Kart Parkingowych rzeczywiście poprawiła sytuację w mieście, co oznacza, że zabezpieczona liczba „kopert” jest wystarczająca. Nadal aktualny jest postulat pod adresem władz Jeleniej Góry, aby wzorem innych miast posiadacz karty parkingowej mógł postawić tak oznaczony pojazd na dowolnym miejscu. W 2018 roku wszystkie miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych zostały pomalowane na niebiesko co znacznie wpłynęło na dyscyplinę kierowców.

Europejska Legitymacja Osoby Niepełnosprawnej (ELON):

Nadal wzrasta zainteresowanie ELON czyli dokumentem w formie plastikowej identyfikującym jej posiadacza (w czterojęzycznej wersji), który stosowany jest od września 2010 r. Praktyka wykazała ogromną przydatność tego dokumentu w sytuacjach kryzysowych, szczególnie przy pobytach osób niepełnosprawnych za granicą. Coraz większa liczba niepełnosprawnych zabiega o pozyskanie takiej legitymacji. Trwają prace i uzgodnienia zmierzające do upowszechnienia takiej legitymacji we wszystkich krajach UE dla 80 mln niepełnosprawnych Europejczyków. Coraz więcej użytkowników wydanych legitymacji pisze o ogromnej ich przydatności.

W efekcie wieloletnich prac wydawane są już nowe legitymacje o niepełnosprawności, które jednak posiadały na początku pewne wady, np. w zakodowanym symbolu niepełnosprawności w przypadku inwalidów wzroku nie wpisywany jest symbol „O”, co oznacza, że wielu niepełnosprawnych wzrokowo nie mogło skorzystać z ustawowych ulg w przejazdach środkami komunikacji publicznej. Problem ten między innymi na skutek interwencji Społecznego Rzecznika Osób Niepełnosprawnych i Pacjentów Ziemi Jeleniogórskiej został usunięty, a według zapewnień MRPiPS wszyscy konduktorzy i kontrolerzy środków komunikacji publicznych wyposażeni zostali w specjalne czytniki kodów QR, dzięki czemu osoby niepełnosprawne mogą korzystać z przewidzianych dla nich ulg.

3. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do kształcenia i podnoszenia kwalifikacji.

3.1. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do edukacji.

Nadal dużą popularnością cieszy się opracowane w 2011 roku **Vademecum dla rodziców i nauczycieli**, w którym krok po kroku wskazano zasady postępowania z uczniem niepełnosprawnym w szkole. Vademecum umieszczone jest na stronie internetowej KSON.

Nadal współpracujemy z pracodawcami, a szczególnie rzemieślnikami przez osobę Pana Radnego Zbigniewa Ładzińskiego szefa Cechu Rzemiosł Różnych w sprawie zabezpieczenia miejsc pracy dla niepełnosprawnych w zakładach rzemieślniczych w zakresie staży.

4. Stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości samodzielnego funkcjonowania.

4.1. Poprawa sytuacji socjalno-bytowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

W Sejmiku funkcjonuje **Spółeczny Rzecznik Osób Niepełnosprawnych i Pacjentów Ziemi Jeleniogórskiej** interweniujący w przypadkach konieczności rozwiązywania trudnych problemów osób niepełnosprawnych, starszych i zagrożonych społecznym wykluczeniem. W roku 2018 do biura Rzecznika zgłosiło się około **150 osób** z problemami dotyczącymi całych rodzin, a interwencje w ich sprawach wspierali prawnicy w ramach akcji pro bono i psychologów.

Rzecznik interweniował również w sprawach orzeczonych i egzekwowanych eksmisji, jednakże tylko w tych przypadkach, gdy zaległości płatnicze z tytułu niepłaconego czynszu były wynikiem niewydolności ekonomicznej spowodowanej utratą pracy, wypadku, choroby. Warto zauważyć, że liczba eksmisji w takich sytuacjach została znacznie zmniejszona.

W roku 2018 największa liczba interwencji dotyczyła nadal spraw mieszkaniowych. **W związku z tym zasadnym byłoby zastanowienie się nad gospodarką mieszkaniową prowadzoną przez miasto szczególnie w zakresie osób z niepełnosprawnością, dla których często zbyt niski standard proponowanych lokali zamiennych bądź socjalnych jest ogromnym problemem i rodzi szereg komplikacji związanych z normalnym codziennym funkcjonowaniem.** To problem społeczny wymagający określonej polityki samorządu miejskiego także w zakresie podjęcia inicjatywy budownictwa chronionego. Wiele miast w Polsce o podobnym charakterze jak Jelenia Góra uporały się z tym problemem, a dobre praktyki mogłyby wpłynąć na urzeczywistnienie marzeń osób niepełnosprawnych o własnym kącie.

W roku 2018 nadal otrzymywaliśmy sygnały od osób niepełnosprawnych o utrudnionym dostępie do usług medycznych. Pomimo działań Rządu w kierunku pierwszeństwa osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności w dostępie do usług medycznych model ten nie funkcjonuje zgodnie z założeniami. Takie wnioski wyciągamy na podstawie informacji od osób zgłaszających się do Społecznego Rzecznika Osób Niepełnosprawnych i Pacjentów Ziemi Jeleniogórskiej.

Na początku roku 2018 KSON zorganizował spotkanie z dyrektorem Oddziału Dolnośląskiego NFZ we Wrocławiu dr Zbigniewem Hałatem. Zwrócono uwagę na niekorzystne zjawiska przy kontraktowaniu usług medycznych utrudniające dostęp mieszkańców regionu do lekarzy specjalistów. Wyrażono dezaprobatę dla decyzji o przyznaniu kontraktu na leczenie stomatologiczne w znieczuleniu ogólnym placówkom położonym w Oławie i Wołowie (odpowiednio 150 i 90 km od Jeleniej Góry). Podobna sytuacja dot. usług rehabilitacji dziennej, na którą mieszkańcy Kotliny Jeleniogórskiej będą musieli jeździć do miejscowości oddalonej o 6 km od Gryfowa Śl., a na dodatek fatalnie skomunikowanej. Po zweryfikowaniu przez Dyrektora Hałata dotychczasowych działań, stomatologia dla ON została w Jeleniej Górze. Kontrakt na rehabilitację również został rozstrzygnięty z uwzględnieniem jeleniogórskiej placówki. Drugim ważnym elementem składającym się na pracę Rzecznika są ograniczone nakłady na działalność ZOL i ZOP (opieka paliatywna). Czas oczekiwania na umieszczenie w takiej placówce wynosi nawet do 3 lat, a w przypadku komercyjnych placówek opłata w wysokości ok. 3500 zł zamyka wielu potencjalnym pacjentom drogę do ostatnich dni leczenia i godnej śmierci. **To zadanie dla organizacji pozarządowych, władz miasta i regionu oraz parlamentarzystów na 2019 rok.**

α) W roku 2018 Sejmik wspierał także organizację wydarzeń o charakterze charytatywnym. W tym okresie wsparto realizację projektu **SZLACHETNA PACZKA** na terenie Jeleniej Góry i okolic poprzez udostępnienie sal i zaplecza technicznego KSON Wolontariuszom realizującym ten projekt.

β) Od 2004 roku Sejmik posiada status OPP i na tej podstawie uprawniony jest do zbierania odpisów 1% podatku od osób fizycznych. W 2018 roku łączna kwota wpłat od około 800 darczyńców wyniosła blisko 49 tysięcy złotych. Sejmik uwzględniając cel szczegółowy przekazał pozyskane środki z 1% do 25 osób niepełnosprawnych z przeznaczeniem na leczenie i rehabilitację.

5. Tworzenie aktywnych form rehabilitacji zawodowej.
5.1. Tworzenie warunków do powstawania i utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Sejmik od 13 lat prowadzi **Spółeczną Agencję Zatrudnienia (SAZ)**. Wprowadzenie zastrzonych przepisów RODO wymusiło na KSON-ie zmianę formuły świadczenia usług. Obecnie realizowane są konsultacje i doradztwo dla pracodawców i potencjalnych pracowników ze stopniem niepełnosprawności. Porady udzielane są telefonicznie, mailowo i osobiście w siedzibie KSON.

Działalność projektowa cd.

a) W 2018 roku kontynuując poprzednie działania aktywizujące zawodowo seniorów i osoby niepełnosprawne KSON realizował projekt Kierunek - PRACA! - aktywizacja osób z niepełnosprawnościami. Projekt współfinansowany ze środków PFRON z wkładem własnym. Projekt pro-zatrudnieniowy, dwuletni, ogólnopolski. Wartość projektu 420 469,16 zł z czego w roku 2018 wydatkowano kwotę 159 114,16 zł. Projektem objętych zostało 16 beneficjentów, z których 7 już znalazło zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Projekt trwa. Liczba Wolontariuszy 3 osoby.

b) W roku 2018 rozpoczęto także realizację projektu **Absolwent** dot. wsparcia zatrudnienia dla absolwentów i studentów ostatnich lat studiów. Niepełnosprawni na etacie – to projekt w ramach pilotażowego programu Absolwent dofinansowywanego ze środków PFRON. Pierwsza edycja objęła 37 Uczestników (osoby z niepełnosprawnościami), absolwentów i studentów ostatnich lat uczelni wyższych z terenu całego kraju. Celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami. Wartość projektu 577 595,25 zł z wkładem własnym w wysokości 28 879,76 zł. Projekt trwa. Liczba Wolontariuszy 3 osoby.

6. Współpraca przy budowie kompleksowego systemu rehabilitacji leczniczej.
6.1. Wspieranie wczesnej interwencji.

KSON powołał do życia Fundację pn. Instytut Rewalidacji, która w 2018 roku kontynuowała czwarty rok z rządu wspólnie z okulistycznymi klinikami z Czech wdrażanie tzw. dyrektywy transgranicznej w zakresie operacji zaćmy skracając w ten sposób czas oczekiwania na takie zabiegi w Polsce. **Jak wynika z licznych sygnałów od mieszkańców regionu dostęp do usług medycznych na terenie miasta i powiatu Jelenia Góra uległ poprawie ale nadal jest fatalny na tle innych powiatów lub województw.** Wydłuża się czas oczekiwań na wizyty w placówkach NFZ u lekarzy specjalistów, ze szczególnym uwzględnieniem endokrynologa, angiologa, reumatologa, diabetologa i geriatry.

7. Aktywne zaangażowanie organizacji osób niepełnosprawnych w kreowanie polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych.
7.1. Zintegrowanie i wzmocnienie organizacji działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych.

Na przestrzeni 2018 roku Sejmik utrzymał swoją dynamikę aktywności w sferze współpracy z organizacjami pozarządowymi. Ilość członków zwyczajnych wynosi 12 organizacji, zwiększa się sukcesywnie natomiast ilość członków tych organizacji i powstają nowe. Zwiększyła się też liczba interesantów niezrzeszonych osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy Sejmiku.

Sejmik uczestniczy w pracach grupy działającej pod nazwą Karkonoskie Inicjatywy Obywatelskie, która wyłoniła się z Karkonoskiej Koalicji Organizacji Pozarządowych i Karkonoskiego Kongresu Obywatelskiego. To nieformalna grupa mieszkańców regionu, która bez uprzedzeń i podziałów politycznych, a nawet ponad nimi stara się jednoczyć działania na rzecz rozwiązywania najistotniejszych problemów ziemi jeleniogórskiej. KIO inspirowane następujące zagadnienia:

- Poprawa dostępności do Kotliny Jeleniogórskiej ze szczególnym uwzględnieniem dróg dojazdowych od Bolkowa, Złotoryi, Zgorzelca i Republiki Czeskiej, a także skrócenie czasu przejazdu koleją do centrów wojewódzkich, krajowych i europejskich,
- Rewitalizacja nieczynnych linii kolejowych – Kolej Karpacka
- Koncentracja sił i środków wokół inteligentnego systemu regionalnego marketingu pojmowanego jako obszar Sudetów Zachodnich
- Poprawa oferty turystycznej miasta Jeleniej Góry

KSON jako jedna z nielicznych NGO pracował nad budową Strategii Województwa Dolnośląskiego do roku 2030 zgłaszając 5 najważniejszych z punktu widzenia mieszkańców regionu dezyderatów dot. turystyki, ochrony środowiska, zwiększenia potencjału lokalnego rynku pracy z akcentowaniem stanowisk obsługiwanych przez osoby z niepełnosprawnością.

Jako organizacja strażnicza zajmująca się także transparentnością i monitoringiem życia publicznego Sejmik zbadał w latach 2014-2018 przy współpracy innych organizacji pozarządowych sprawy:

- podział środków Miasta w ramach otwartych konkursów ofert,
- dofinansowań do turnusów rehabilitacyjnych.

W obu przypadkach stosowane przez Urząd zasady podziału środków są mało przejrzyste i wymagają wypracowania jednolitych i sprawiedliwych procedur na drodze współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Inicjatywy te przekazano do zgłoszenia swoim przedstawicielom w RDPP oraz Społecznej Powiatowej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych.

Istotą funkcjonowania Sejmiku i organizacji w nim zrzeszonych lub z nim współpracujących jest wolontariat. To wolontariusze są pomysłodawcami i realizatorami poszczególnych działań. Wolontariat w KSON-ie oparty jest o zasadę podpisywania umów wolontaryjnych w rozumieniu Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Pośród wolontariuszy pojawiają się coraz częściej młodzi ludzie uczący się empatii i bezinteresownej pomocy. Obecnie ilość zarejestrowanych Wolontariuszy w Sejmiku wynosi 64 osoby.

Z inicjatywy pomorskiego środowiska Polskiego Towarzystwa Turystyczno- Krajoznawczego i Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych podjęto działania w kierunku utworzenia Funduszu Rozwoju Turystyki Społecznej. Po 3 latach starań w dniu 15 lutego br. Senat RP zatwierdził założenia tego funduszu, na którym zgromadzone będą środki pochodzące z gier hazardowych co w znacznym stopniu poprawi finansowanie turystyki społecznej (szkolnej, niepełnosprawnych, seniorów itp.). Przewiduje się, że tylko w roku 2019 wpływy z tego funduszu mogą zasilić potrzeby tego środowiska o kwotę około 52 mln zł. KSON jest również partnerem bardzo ambitnego i potrzebnego programu rządowego „Dostępność Plus”, który jest pierwszym takim programem w Polsce, z którego mogą być finansowane wydatki na poprawę jakości życia seniorów i osób niepełnosprawnych z elementami inwestycyjnymi włącznie. Przewiduje się, że program ten wejdzie w życie na jesień 2019r. Z ogromną akceptacją spotkała się także inicjatywa wspierania ruchów obywatelskich i III Sektora przez Narodowy Instytut Wolności (NIW). To ogromna szansa dla wielu organizacji, które bez takiego wsparcia instytucjonalnego i finansowego nie miałyby szans na realizację swoich celów.

Działania projektowe cd.

a) W roku 2018 zakończył się projekt „Bezpieczna szkoła, bezpieczna przyszłość”. Celem projektu było pokazanie sposobów i możliwości przeciwdziałania atakom terrorystycznym i innym zagrożeniom w placówkach oświatowych ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych.

Realizator w latach 2016 do 2018 objął działaniami projektowymi 2349 szkół/placówek oświatowych, tym samym osiągnął rezultaty na poziomie 102%.

W roku 2018 KSON kontynuował działania podjęte w latach poprzednich (2016-2017), zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie projektu.

Działania prowadzone były na obszarze całej Polski, z podziałem na 16 województw, uwzględniając szkoły zlokalizowane w dużych miastach, mniejszych miejscowościach i na obszarach wiejskich.

Przeglądy odbywały się w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych.

Przeglądy odbyły się w 975 placówkach oświatowych całego kraju. Najwięcej przeglądów przeprowadzono w omawianym okresie na terenie województwa lubelskiego – 127 placówek, najmniej na terenie województwa łódzkiego – 22 placówki (na obszarze tym prowadzono intensywne działania w poprzednich okresach projektowych). W Województwie Dolnośląskim objęto projektem 193 jednostki z czego 17 z samej Jeleniej Góry i około 30 w Powiecie (statystyka obejmuje miejscowości, a nie powiaty). Wartość projektu w roku 2018: 3 259 076,30 zł, finansowane w całości przez MEN. Projekt został rozliczony.

8. Promocja zdrowego stylu życia i aktywnego wypoczynku osób niepełnosprawnych.

8.1. Popularyzowanie turystyki wśród osób niepełnosprawnych.

Działania projektowe cd.

a) W 2018 roku KSON był partnerem w transgranicznym projekcie pod nazwą „AIKIDO dla wszystkich: droga harmonii i spotkania”, którego treningi odbywały się naprzemiennie w Zgorzelcu i Görlitz. Jego celem była aktywizacja ruchowa osób z niepełnosprawnościami oraz bez nich w duchu filozofii dalekiego wschodu. Z terenu Jeleniej Góry i okolic udział wzięło 8 beneficjentów. Wartość projektu 22168,53 EUR tj. około 94 000 zł. bez wkładu finansowego KSON.

b) W roku 2018 został zrealizowany projekt Dolny Śląsk wczoraj, Dolny Śląsk dzisiaj – upowszechnienie turystyki i walorów turystycznych regionu to projekt dofinansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, który jest realizowany po raz piąty. Wartość projektu 8627 zł z czego wkład własny wyniósł 4705 zł. Celem projektu była aktywizacja seniorów w połączeniu z promocją walorów turystycznych regionu Dolnego Śląska. W projekcie wzięło udział 50 osób w wieku 60+, w tym 4 Wolontariuszy, a opiekunem projektu był Klub Seniora i Wolontariusza.

c) Klub Seniora i Wolontariusza w 2018 roku przeprowadził dwa projekty kosztowo rozliczane całkowicie ze środków własnych.

- Wycieczka na Zamek Grodziec – koszt 828 zł, udział wzięło 23 osoby w wieku 60+ oraz osoby z niepełnosprawnością, w tym 2 wolontariuszy,
- Wycieczka do Lwówka Śląskiego na Agatowe Lato – koszt około 600 zł (transport), wzięło udział 25 osób w wieku 60+ oraz osób z niepełnosprawnościami w tym 2 Wolontariuszy,
- Spotkanie integracyjne z okazji Andrzejek i Mikołaja w dniu 4 grudnia. Koszt 100 zł, a udział wzięło 20 seniorów.

d) W 2018 roku Stowarzyszenie Inwalidów Wzorku zrealizowało 2 projekty turystyczne pn. „Spacer z fauną i florą”. W pierwszym projekcie udział wzięło 42 członków SIW zamieszkujących na terenie miasta Jelenia Góra. Całkowity koszt projektu wyniósł 5665 zł, z czego uzyskano dofinansowanie z MOPS w wysokości 3334 zł w tym wkład własny 2331 zł przy udziale 2 Wolontariuszy. W drugim takim samym projekcie udział wzięło 42 członków SIW mieszkańców Powiatu Jeleniogórskiego w tym 2 Wolontariuszy. Całkowity koszt projektu wyniósł 5500 zł, z czego uzyskano dofinansowanie z PCPR w wysokości 3300 zł. W tym wkład własny 2200zł.

Łączna wartość 18 projektów w roku 2018 przekroczyła 6 mln zł, z czego większość środków pozyskano z poza budżetu miasta Jeleniej Góry z zaznaczeniem, że z ofert korzystali także jeleniogórzanie i mieszkańcy powiatu jeleniogórskiego. Łącznie w 18 projektach o wartości powyżej 6 mln zł wzięło udział około 640 tys. uczestników w tym co najmniej 58 Wolontariuszy. Udział własny wyniósł blisko 137 tys. zł. Projekty trwają lub są na etapie sprawozdawczym i rozliczeniowym w różnych terminach roku 2019 i z tego powodu nie mogą to być dane ostateczne.

Projekty KSON-u niosą ze sobą podnoszenie wiedzy społeczeństwa na temat niepełnosprawności, podnoszenia wiedzy społecznej o uprawnieniach przysługujących tej grupie społecznej, służą poprawie dostępności do obiektów użyteczności publicznej, tras, szlaków i obiektów turystycznych jak i propagowaniu sportu i turystyki wśród wszystkich grup społecznych choć głównie wśród seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Ponadto KSON umożliwia osobom niepełnosprawnym aktywizację społeczną i zawodową m.in. poprzez szereg szkoleń, warsztatów, spotkań, wyjazdów integracyjno-turystycznych. Dodatkowo propaguje idee wolontariackie i samopomocowe, współpracuje z szeregiem instytucji, zakładów i organizacji na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i seniorów, a także ich rodzin.

W przyjętych na ostatnim Walnym Zebraniu KSON w roku 2018 kierunków działań na lata 2018-2019 większość zadań została zrealizowana lub jest w trakcie realizacji. Niestety nie dotyczy to kwestii budownictwa chronionego, „Szpilkostrady” w Jeleniej Górze oraz Promenady Bobru (budżet obywatelski). Przyczyny leżą poza możliwościami KSON.

W roku 2018 Sejmik niezależnie od działań kontroli wewnętrznej Komisji Rewizyjnej KSON poddany był także czterem kontrolom przeprowadzonym przez uprawnione podmioty zewnętrzne:

- Audyt zewnętrzny projektu współfinansowanego ze środków PFRON umowa nr ZZO/000123/01/D z 23.12.2015 r. pt. „Praca? Jestem na tak: aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością” (Kontrola w okresie 14-15.02.2018 r.).
- Audyt zewnętrzny projektu współfinansowanego ze środków PFRON nr umowy dotacji ZZO/000153/01/D z 25.04.2017 r. pod nazwą „Działalność Międzyregionalnego Centrum Informacji i Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami” (Kontrola w okresie 14-15.03.2018 r.).
- Wizyta monitorująca Zarządu OD PFRON we Wrocławiu projektów: „Biuletyn Niepełnosprawni TU i TERAZ”, „Kierunek Praca...” oraz „Centrum informacji...” (Kontrola w dniu 5.06.2018 r.).
- Wizyta monitorująca przeprowadzona przez zespół OD PFRON we Wrocławiu programu „Absolwent”, projekt „Niepełnosprawni na etacie” (Kontrola w dniu 5.10.2018 r.).

Przeprowadzone kontrole nie wykazały istotnych uchybień i nieprawidłowości, a wydane zalecenia zostały zrealizowane bądź są w trakcie realizacji.

Pożyteczną i wartą odnotowania jest inicjatywa KSON zmierzająca do poprawy dostępności do usług medycznych społeczności jeleniogórskiej, ponadto w ramach w/w projektów KSON prowadzi szeroką działalność informacyjno-edukacyjną dla mieszkańców powiatu i miasta, która znalazła szeroki odbiór i okazała się niezwykle potrzebna, wypełniając niszę na rynku.

Telefony, maile i siedziba KSON jest do dyspozycji mieszkańców miasta Jeleniej Góry codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 10:00 do 16:00.

Zarząd KSON

Jelenia Góra 9.05.2019